

MIKOŁAJ LABIJAŁ

Koło Naukowe Prawa Rzymskiego „Bona Fides”,
Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Proces w sprawie zbrodni ludobójstwa dokonanej przez Niemców na cywilnych mieszkańcach Kostrzyna w dniu 20 października 1939 r.

Zasadniczym celem artykułu jest opisanie przyczyn i przebiegu masowej zbrodni dokonanej przez oddziały niemieckie na mieszkańcach Kostrzyna i okolic (Wielkopolska) w dniu 20 października 1939 r. oraz sprawozdanie z powojennych działań mających na celu doprowadzenie do uznania owej zbrodni za ludobójstwo. Wstępem do wskazanego zagadnienia jest pierwsza część artykułu, prezentująca ogólną charakterystykę zbrodniczej działalności Niemców podejmowanej w ramach Operacji „Tannenberg”, będącej częścią Generalnego Planu Wschodniego. Założeniem tego przedsięwzięcia było przygotowanie „przestrzeni życiowej” dla Niemców, w szczególności poprzez eksterminację warstw przywódczych polskiego społeczeństwa. Opracowanie wskazuje na formy działalności, sposoby dokonywania masowych mordów oraz podmioty odpowiedzialne za stronę wykonawczą. Analizowanym obszarem geograficznym jest tzw. „Kraj Warty”, w obrębie którego położone było miasto Kostrzyn. W artykule wskazano na podłoże historyczne zbrodni w Kostrzynie, jej podstawę prawną oraz przebieg „procesu” i egzekucji. Kluczową ostatnią część opracowania stanowi opis powojennych postępowań z lat 1967-2007, mających na celu ustalenie okoliczności zbrodni oraz wskazanie winnych jej popełnienia.

Słowa kluczowe: prawo karne, ludobójstwo, II wojna światowa, niemieckie zbrodnie